

Куш-Жарко А.М., Бончук И.И.

УДК 616.99

ВИБРАЦИОННЫЙ МАССАЖ В СОЧЕТАНИИ С МИКРОВОЛНОВОЙ ТРАНСРЕКТАЛЬНОЙ ТЕРМОТЕРАПИЕЙ В ЛЕЧЕНИИ ХРОНИЧЕСКОГО ПРОСТАТИТА

Простатит развивается на фоне нарушения гемодинамики и дренирования железистого аппарата простаты с вовлечением в воспалительный процесс паренхимы железы. Лечение хронического простатита основано на назначении длительных курсов антибактериальных препаратов, в зависимости от выявленных возбудителей данного заболевания. Массаж (от фр. *Masser*-растирать) - совокупность приемов механического и рефлекторного воздействия на ткани и органы в виде трения, давления, вибрации, проводимых непосредственно на поверхности тела человека руками, так и специальными аппаратами через воздушную, водную или иную среду с целью достижения лечебного или иного эффекта. Вибромассаж-это разновидность лечебного массажа, суть его заключается в механическом воздействии на поверхность какого-либо органа.

Целью работы было повышение эффективности лечения мужчин хроническим простатитом путем применения вибромассажа с трансректальной микроволновой термотерапией.

Материалы и методы исследований. Данная методика лечения проводилась у 48 больных страдающих хроническим простатитом в возрасте от 35 до 55 лет. Все пациенты ранее безуспешно лечились в различных медицинских учреждениях. Перед началом лечения больные проходили комплексное обследование, включающее пальцевое ректальное исследование, анализ секрета простаты, УЗИ, посев секрета на чувствительность к антибиотикам, по показаниям ПЦР. В анализе сока простаты у всех выявлено повышенное количество лейкоцитов. При пальцевом ректальном исследовании отмечалась болезненность, пастозность простаты. При ультразвуковом исследовании у 8 пациентов отмечались кальцинаты в простате. Урогенитальная контактная инфекция выявлена у 3 больных. Боли различной степени интенсивности в области гениталий, промежности, паху наблюдались у большей половины больных. Расстройства мочеиспускания наблюдались у 28. У 16 пациентов наблюдалось снижение эрекции, ускоренное семяизвержение, стертость оргазма. Всем больным назначена антибактериальная терапия, этиотропными противомикробными препаратами широкого спектра действия. Всем больным проводились сеансы вибромассажа с трансректальной термотерапией простаты. При вибромассаже отмечается мягкое дозированное влияние на простату. Эвакуация из железы застойного секрета простаты устраняет явления венозного и лимфатического стаза, улучшает микроциркуляцию и трофику пораженного органа, достигается антибактериальный эффект, дренируются гнойные полости железы.

Результаты и их обсуждение. Всем 48 больным, которые находились под нашим наблюдением, после завершения лечения, проводились контрольные лабораторные и клинические исследования. У 32 пациентов полностью ликвидированы субъективные признаки воспаления простаты, у 16 наступило частичное улучшение т.е. снизилась частота мочеиспускания. Бактериоскопическое исследование секрета простаты выявило уменьшение количества лейкоцитов у 42 пациентов, у всех увеличилось количество лецитиновых зерен. Контрольное УЗ-исследование у 43 пациентов выявило однородную эхоструктуру, без очагов воспаления.

Выводы. Результаты показывают, что использование вибромассажа в лечении хронического простатита дает высокий терапевтический эффект.

Источники и литература:

1. Креймер А. Я. Вибрация как лечебный фактор / А. Я. Креймер. – Омск, 1998. – С. 125.
2. Грязных Ф. Н. Массаж в урологии / Ф. Н. Грязных, Л. А. Ефимова. – Мурманск : Север, 1993. – 332 с.
3. Вернадский В. И. Массаж и ЛФК при заболеваниях мочеполовой системы : сб. науч. трудов / В. И. Вернадский. – Минск, 2004. – С. 7-14.

Сорокіна Ц.В.

УДК 910.1(477.64-37):379.85

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ КОРОТКОЧАСНОГО ВІДПОЧИНКУ ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКУ "СТАРОБЕРДЯНСЬКИЙ"

Постановка проблеми. Розмаїтість і розширення рекреаційної діяльності в результаті розвитку рекреації як масового явища є головною причиною виділення нових рекреаційних територій - ландшафтів з індивідуальним набором сприятливих для рекреації і відпочинку чинників.

Такими територіями, у нашому випадку, є рекреаційні комплекси приміських зон (РКПЗ), які дозволять найбільш динамічно розвиватися рекреаційній галузі в сукупності з іншими галузями економіки, забезпечать рекреаційними послугами населення міста й приміської зони і дозволять стимулювати економіку даної території.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Оцінка та врахування природних умов і ресурсів сприяють ефективному веденню рекреаційної діяльності в кожній ландшафтній місцевості та правильному виділенню профілю РКПЗ, що нашло відображення в дослідженнях Ю.К. Єфремова, В.Б. Нефедової (1968 р.), А.А. Минца (1971), Б.Б. Родомана (1969, 1971), М.С. Мироненка, І.Т. Твердохлебова (1986), В.І. Павлова, Л.М. Черчика (1998), Т.В. Николаєнка (2001), О.О. Бейдика (2001, 2010), О.Г. Топчієва (2005), Н.М. Сажневої (2008), П.А. Масляка (2008), які рекреаційні ресурси поділяють на природні, соціально-економічні й культурно-історичні.

Мета дослідження. Можливість організації зон короткочасного, індивідуального та організованого відпочинку ландшафтного заказника «Старобердянський».

Виклад основного матеріалу дослідження. Найбільшу роль в організації приміського відпочинку відіграють природні рекреаційні ресурси, які при наявності попиту забезпечують організацію різних видів рекреаційної діяльності в різні періоди часу, пов'язаних з короткочасним відпочинком - прогулянки протягом року, лижний спорт, аматорські промислові заняття (збір грибів, ягід), індивідуальний і організований туризм всіх видів і форм (пізнавальний, оздоровчий, спортивний), а також полювання в певні сезони року.

Природні рекреаційні ресурси формують компоненти ландшафтних комплексів. Їхні властивості повинні мати сприятливі для рекреаційної діяльності якісні й кількісні параметри, які відповідають потребам відпочинку, лікування й оздоровлення рекреантів [3].

У короткочасному (щотижневому) відпочинку із використанням 1-2 вихідних днів сфера відпочинку розширюється й виходить за межі міста у зелений пояс з меншим попитом на обслуговування, але з більшим - на природне середовище. При щотижневому відпочинку стає можливим виїзд за межі зеленого пояса на території з не порушеними природними ландшафтами та обмеженням до мінімуму набором обслуговуючих пристроїв, що включають іноді "друге житло" для ночівлі [5].

Водоймища і ліс є головними компонентами ландшафтного комплексу, які уособлюють найбільшу привабливість рекреаційного середовища та відповідають різноманітному рекреаційному попиту. Рельєф може поліпшити, або, навпаки, погіршити якість рекреаційного середовища, але він не є основним об'єктом "рекреаційного споживання".

До лісів, які інтенсивно використовуються з рекреаційною метою відносяться: лісопаркова частина лісів зелених зон; замські й міські лісопарки й парки; міські ліси; рекреаційні зони природних національних парків; ліси, що мають наукове або історичне значення, які перебувають на території історико-культурних заповідників, меморіальних комплексів і в місцях, пов'язаних з важливими історичними подіями, пам'яттю про життя й діяльність видатних діячів вітчизняної науки, історії й культури; ліси, що перебувають у межах зон охорони пам'яток історії, археології, містобудування й архітектури [9]. Саме вони виявилися найбільш рекреаційно придатними й відвідуваними рекреантами та виділені відповідно до Лісового кодексу України як ліси санітарно-гігієнічного й оздоровчого значення.

Короткочасний відпочинок і оздоровлення рекреантів РКПЗ здійснюється в основному в лісах зелених зон, лісопарках, парках. Одним з найважливіших факторів, що визначає організацію короткочасного відпочинку є час транспортної доступності до лісових масивів. За даними наукових досліджень у більшості випадків комфортність умов відпочинку рекреантів ефективна тоді, коли їхня доступність не перевищує 2-3 години.

Так, у межах транспортної доступності в 15 км на північ від м. Мелітополя розташований Старобердянський ландшафтний заказник загальнодержавного значення, який є зразком лісових насаджень у степу і знаходиться на лівому березі р. Молочної, між с. с. Новопилипівка і Вознесенка у кварталах 1-79 Старобердянського лісництва. Антропогенні ландшафти території представлені населеними пунктами, автомобільними дорогами з твердим покриттям, лісовими антропогенними насадженнями. Це один з перших штучних степових масивів України. Він був організований відповідно до постанови Ради Міністрів Української РСР від 28 жовтня 1974 року № 500 "Про створення державних заказників УРСР із метою забезпечення охорони коштовного лісового ландшафту й усього комплексу рослинного й тваринного світу". Заказник займає площу 993 га і є майже ровесником Великого Анодоля, тому що перші посадки були проведені в 1843 р. лісоводом меноніту І.І. Корнісом [1; 6].

В адміністративному відношенні досліджувана територія відноситься до Мелітопольського району Запорізької області.

Зональний ґрунтовий покрив території дослідження представлений темно-каштановими залишково-солонцюватими ґрунтами на лесових породах, перехідними до південних малогумусних чорноземів на лесових породах.

У геоморфологічному відношенні дана територія розміщена у перехідній зоні від східної частини крила Причорноморської западини до західного схилу Приазовської височини Українського кристалічного щита. Характер рельєфу - рівнинний, обумовлений екзогенними процесами р. Молочної.

Кліматичні характеристики повинні враховувати дані, які оцінюються з урахуванням теплового стану людини та її потреб під час короткочасного відпочинку. Тому, кліматичні умови цієї території формуються під впливом загальних і місцевих кліматоутворюючих факторів: сонячної радіації, циркуляції атмосфери, впливу підстилаючої поверхні. На досліджуваній території клімат помірно континентальний, з м'якою зимою та сухим спекотним літом. Середньорічна температура липня +23°C. На рік у середньому припадає 225 сонячних днів; рівень опадів становить 448 мм. Купальний період, протягом якого температура води в р. Молочній вище +19° - спостерігається протягом травня-вересня. Тривалість комфортного періоду, який сприятливий для усіх видів відпочинку, спостерігається протягом 45-60 днів. Найбільша кількість опадів випадає в жаркі літні місяці. Мінімум опадів приходить на лютий. Взимку середньорічна температура складає -4,5°C. Сніговий покрив для проведення лижних видів відпочинку – нестійкий [2; 8].

Водні ресурси території представлені річками Молочна і Арабка, підземними водами. Наявність цих водойм значно підвищує рекреаційний потенціал території. На березі пологих і неглибоких ділянок р. Молочної можливо розташування зони для купання та розвитку спортивного рибальства як однієї з активних і змістовних форм короткочасного відпочинку, якому сприяють також значні глибинні русла та хороша проточність води. Для організації риболовецьких місць можливо використання всієї ділянки р. Молочної, яка прилегла до заказника. Але, головною задачею є облаштування відповідних стаціонарних місць для рибальства (містки, кладки, насипані з природного матеріалу стежки), а також створювати сприятливі умови для збільшення видового складу риб та її чисельності.

Іншою особливістю, характерною для даної території є несумісність кліматичної функції й функції створення комфорту за рахунок різнобарвності рослинного покриву. Переважно рослинність лісництва є типчакково-ковильна, а в заплаві переважає рослинність лучних степів. З чагарникової рослинності збереглися різні види шипшин, що дає підстави стверджувати про наявність ландшафту чагарникового степу.

Заказник має близько 135 видів листяних і хвойних порід. Провідними породами дерев заказника є дуб черешчатий, ясен звичайний, акація біла, гледичія і берест. 11 порід дубів черешчатих віднесено до пам'яток природи місцевого значення. Привертає особливу увагу березовий гай, представлений березою повислою, а також 80-90 літні культури ялівця Виргинського. Із кущів переважає жовта акація, скумпія, клен татарський, на галявинах - терен. Ландшафтна структура заказника істотно впливає на стан лісонасаджень, оскільки кожен ландшафт має певні лісорослинні умови. Найбільш сприятливими лісорослинними умовами характеризуються квартали, розміщені у заплавної частині лісництва, що підтверджується високим бонітетом лісових насаджень. В Старобердянському заказнику є квартали, представлені сосновими і дубовими насадженнями, які сприяють ефективному повітряно-інгаляційному лікуванню, відновленню функцій дихальної системи людини.

Взагалі для відвідувачів короточасних зон відпочинку більш привабливою є територія, межі якої характеризуються двома середовищами: лісом і відкритим простором (водою, берегом), де людина одночасно може приймати повітряно-інгаляційні та сонячні ванни, здійснювати активний відпочинок (купання, піші та лижні прогулянки, збирання грибів, ягід та ін.). Під час свят та вихідних, коли кількість відвідувачів значно підвищується, можлива організація зон активного відпочинку в місцях з відносно великими рівнинними територіями, які є за межами існуючих берегових зон. Ці території не зайняті деревами, тому їх можливо використовувати для активних ігор (міні-футбол, волейбол, бадмінтон, обладнані дитячі майданчики та ін.).

Щодо тваринного світу, то слід відзначити, що у Старобердянському заказнику мешкають заяць-русак, білка, лисиця, дикий кабан, борсук, куниця, лось, різноманітні види птахів. Тому тут існує Мелітопольське державне лісопозовальне господарство, яке входить до складу об'єднання «Запоріжліс». Короточасний відпочинок на цих угіддях здійснюється переважно влітку і восени, іноді протягом року у вихідні дні. Можливий і тривалий відпочинок під час відпусток, для якого необхідно створити відповідні умови. Пропускна спроможність угідь повинна враховувати все більшу чисельність любителів спортивного полювання, а також повинна вирішувати ряд завдань з охорони і раціонального використання фауністичних ресурсів, таких як збереження рідкісних видів тварин і птахів; підтримка чисельності видів тварин і птахів, які служать об'єктами мисливського туризму (заєць русак, лисиця, дикий кабан, та декілька видів птахів); запобігання збитку, нанесеному фауністичному комплексу антропогенним перетворенням ландшафту.

Висновки. В Старобердянському заказнику придатною для короточасного відпочинку слід вважати:

а) зону всього узбережжя Старобердянського заказника, або зону, що межує з ним, де особливою популярністю користується квартал № 16, який знаходиться посередині узбережжя і може використовуватись для активного відпочинку і рибальства та характеризується ландшафтно-естетичною виразністю території;

б) зону, коло с. Соснівка, де ростуть хвойні (ялина, сосна) та листяні (дуб, горіх та ін.) деревні насадження, в якій здійснюється не тільки естетичне задоволення і відновлюються функції дихальної системи, насичуються киснем легені та ін.

Складність організації короточасного відпочинку визначається її багатогранністю й комплексністю, тому що при цьому доводиться вирішувати широке коло питань соціального, архітектурно-планувального, санітарно-гігієнічного, природно-географічного та економічного характерів. Специфіка короточасного відпочинку та його масовість потребують постійного удосконалення організації та раціонального використання територій, які виділяються для відпочинку.

Джерела та література:

1. Географічна енциклопедія України : в 3-х т. / відп. ред. О. М. Маринич. – К. : УРЕ, 1993. – Т. 3. – 479 с.
2. Дослідження історико-культурного, курортно-туристичного пріоритету розвитку Запорізької області : аналітичний звіт / відп. С. Могильний. – Запоріжжя, 2007. – 78 с.
3. Методические рекомендации по планировке зон туризма / науч. рук. канд. техн. наук, доц. В. М. Орехов. – К. : Киев. НИИП градостроительства, 1973. – 64 с.
4. Мирошниченко А. А. Аграрно-рекреационные зоны в Украине / А. А. Мирошниченко. – Днепропетровск, 1998. – 177 с.
5. Родичкин И. Д. Человек, среда, отдых / И. Д. Родичкин. – К. : Будівельник, 1977. – 160 с.
6. Рудченко К. В. Дискусійне питання щодо дати заснування Старобердянського лісництва / К. В. Рудченко // Наукові праці історичного факультету ЗДУ. – Запоріжжя : Просвіта, 2004. – Вип. XVIII. – С. 410-417.
7. Україна : навч. атлас / ред. кол. : Ф.В. Зузук та ін. – К., Головне управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України 1998. – 96 с.
8. Лісовий кодекс України № 3853-ХІІ (3853-12) від 21.01.94 : [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3852-12>